

### [Situovanost a situace]

To, co bude následovat, platí mutatis mutandis pro každý subjekt, ale my teď budeme mluvit hlavně o člověku. Každý člověk je od prvních okamžiků nějak zasazen do nejbližšího okolí, do prostředí, tj. je nějak situován. Situovanost však nesmíme zaměňovat ani omezovat na určenost, „determinovanost“, jak je zřejmé už z toho, že musíme počítat s někým, kdo je nějak (více méně určitým způsobem) situován. To naproti tomu často zapomínáme, když mluvíme o „situaci“ jako o něčem „objektivním“. Neexistuje žádná objektivně daná situace; situace je vždycky jen něčí situace. Proč to musíme zdůrazňovat? Protože situovanost právě není jen determinovanost, ale je to také determinovanost jen relativní, jen částečná, jen v něčem a v určitém ohledu, ale za hranicí té determinovanosti je také jakási nedeterminovanost, neurčenost, otevřenost, dovolující jednak volbu, jednak vnášení nových „determinant“ jistými akcemi, aktivitami. A právě tato „neurčenost“ (Ernst Bloch mluví o „nedourčenosti“, ale nemá to dost domyšleno) a tedy „otevřenost“ nemůže být objektivně stanovena, protože je závislá na tom, kdo je situován, na jeho vlastnostech, schopnostech, vytrvalosti, výdrži, chytrosti, zejména však inteligenci, zkušenosti, moudrosti atd. atd. A to vše náleží také k situaci a situovanosti: situovanost nemůžeme chápat jen ve smyslu jakési pasivity. Každá iniciativa, vynalézavá aktivita, rozšířená nebo zjemnělá vnímavost a reaktivita mění situaci – a protože každá skutečná aktivita vnáší do okolí, osvětí, do světa něco, co tam dosud nebylo, je „objektivita“ vždycky je jednou stránkou skutečnosti, nikdy však skutečností celou.

(110214-1.)